

Trakya ve Balkanlarda İnanç Önderlerinin Seçimleri Ve erkanlarda farklılıklar.

Trakya da günümüzde Bektaşî toplumlari Balım Sultan Bektaşileri ,Kızıldeli Bektaşileri , Babai Bektaşileri , ve Bedreddin'ilerdir.

Trakya da bulunan Bektaşî gurupları kendileri Bektaşî olarak görmekteirler. Trakya da temsil edilmesi için ilk önce bu toplumların bağı olduğı liderlerden izin alınması gerekmektedir. Çünkü Amucalar Dede Baba Ali Haydar Ercan a Babailer Nevzat Demirtaş a Ali Koç Bektaşiler ise Koça Baba soyundan babalara Bedreddin'iler ise kendi erkanlarına göre 4 baba ya Kızıldeli Bektaşileri ise başlarında bir lider bulunmadığından kendilerine kalmış Trakya da toplumların temsil durumları için ilk önce temsil edecek kişilerin toplumun kendi bünyesinden ve lider haricinden biri olması gerekmektedir.Liderlerin çoğunluğu ilk okul mezunudur .Ayrıca liderlerin Trakya da dini görevleri haricinde görev yapmaları yasaktır.Bu tür çalışmaları yapmaları siyasete girmeleri yasaktır.

Trakya'daki bulunan Ehli Beyt tarikatlarının mutlaka yurt dışında da bölünmüş durumda soydaşları vardır. Hatta bazı gurupların inanç önderleri Türkiye'deki liderlerden el alıp manevi bağılılıkları vardır. Şeyh Bedreddin'ilerin Bulgaristan'daki liderleri ile 1877 den beri bağlantı kurulamamış son durumları ise belirsizdir.

Anadolu'da Alevi toplumunda Dede makamı en büyük makamdır. Trakya da ise Dede makamı bazen tarikatın liderine bazen de yardımcısına verilen ad olduğı için dedelik bir kurum olmaktan çok uzaktır. Trakya da dede denilince tarikatın lideri veya yardımcısı olarak görülmektedir.

Trakya'ya özgü bir yapıda soya dayana sistemi uygulayan Ali Koç Bektaşilerinde ve Şeyh Bedreddin'iler de Babalar haricinde soydan olmayan fakat halk arasında dikme baba veya gerçekte Vekil Babalar vardır. Her iki tarikatta da Babaların yardımcılarına dede denilmektedir. Soya dayana bu iki tarikatın farklı yönü ise diğeri Seyitliği kabul ederken diğeri manevi seyitliği kabul etmektedir.

Balım Sultan Bektaşileri Dede babalılığa bağılırlar .Liderlerini seçimle ehli kişilerden seçmekte el ele el Hakka sistemi içinde yönetilmektedirler .Balım Sultan Erkanında musahip erkani yoktur .Her kişi er veya baci tek başına nasip alabilmektedir. Balım sultan Bektaşiliğinde Mürşitler Baba ,Halife Baba, Dede Baba olarak bilinirler.

Balım Sultan erkanında dede makamı olmadığı halde Amucalar'da Dervişlere hala dede denilmesi eski tarikatlarından kalma bir alışanıktır. Trakya'da tarikatların en büyük özelliğı töre bağılılığıdır. Gelenek ve görenekler her şeyden üstündür.

Trakya ve Balkanlarda Ehli Beyt tarikatlarında iki türlü seçim uygulanmaktadır. Soya bağı Seyyitlik sistemi diğeri de seçim ile yapıla gelen uygulamalardır.

Günümüzde Trakya'da ehl-i beyte bağı tarikatları iki bölümde inceleyebiliriz.

Bunlardan biri Balım Sultan evveli Bektaşî erkânına bağı olan dergahlar ile, Balım Sultan erkanına bağı olanlardır. Bir üçüncü grup olarak Ehli Beyt e bağı olan Şeyh Bedreddini yolunu sayabiliriz.

BALIM SULTAN BEKTAŞİLERİ.

Balım Sultan erkani uygulayan en büyük Gurup AMUCA topluluğudur. Trakya'da Balım Sultan erkani uygulayan Babagân kolu Bektaşilerin merkezi Tekirdağ'ın Kılavuzlu köyüdür. Amucalar'ın ve Trakya Babagân kolu Bektaşilerini temsil eden Kılavuzlu köyünde ikamet eden Halife Halil Tiryaki Babadır. Balım Sultan Erkanına göre şuan İzmir'de ikamet eden Dede Baba Ali Haydar Ercan 'a bağıdır.

Babagân kolu Bektaşiliğinde dileyen her kişi eşi ile veya yalnız, nasip alıp yola girer. Eskiden nasip törenlerinde babası ve annesi nasip almış kişilere ve nasip kurbanı kesenlere nasip törenlerinde öncelik veriliyormuş. Bu gün bu kural, ayrıcalıklara ve eşitlik ilkelerine ters düşer diye uygulanmamaktadır.

Derviş adayını mürşitler belirler. Önce o yerde bir dervişe ihtiyaç duyulması şarttır. Derviş makamında belli yıl hizmeti sonrası , o yerde veya yörede bir Baba ya ihtiyaç duyulması halinde halkın tamamına yakınının imzasını alması gerekmektedir. Baba adayı bir Halife Babadan el etek tutarak kiske giyerek mürşit olur.

¹ Bu bildiri 2001 Ankara Tüksev kongresinde bildiri olarak tarafımdan sunulmuştur.Refik Engin

Trakya'da bulunan tüm tarikatların ortak bir uygulaması da, eşlerin mutlaka razı olması gerekmektedir. Bu uygulama baba ve Halife baba oluşlarda da aynen uygulanır. Tanıtmaya çalıştığımız tüm toplumların, Türkmen oluşları, akraba evliliğine karşı oluşları, Atatürkçü olmaları, liderlerin ve yardımcılarının siyaset ile uğraşmamaları hatta aza ve muhtar bile olmaları yasaktır. Derviş veya Baba yada Halife Baba olacak kişinin eşinin yola girmiş olması diye şart yoktur .Amma eşinin rızası şarttır.

Her ne kadar lider seçimi, yani yeni babanın posta oturturulması demokratik olarak yapılıyor görülüyorsa da, bazı kalabalık soyların bu tür makamlarda bir temsilcisini bulundurma istekleri tam olarak sistemin uygulanmasını engellemektedir.

Balım sultan erkanına göre halife baba seçimi üç şekilde yapılmaktadır:

Birinci yol, 2 adet Halife Babanın önerisi ile bir babanın Halife babalığını, Dede babanın onayına sunar. İkinci yol bir halife baba ile birlikte Dede baba uygun gördükleri babayı halife baba yapabilirler. Görüldüğü gibi halife baba seçiminde Dede babanın onayı gerekmektedir. Son olarak ta bu yola bir ömür boyu aşk ile hizmet etmiş olması gerekmektedir. Trakya da Babagan kolu Bektaşilerine verilen Halife Babalık Hilafetnameleri de ömür boyu hizmet ettikleri için verilmiştir.

Balım Sultan Bektaşileri(babagan kolu)nde halife sayısı 12 ile sınırlandırılmıştır. 12 adetten az olabilir, ama fazla olamaz. [12.cisi ve] bunların başı yine kendi aralarında erkana göre seçim ile ömür boyu kaydı ile bu makama getirilen Dede babadır. Bir Halife Baba en fazla 3 adet dervişe mürşitlik icazetnamesi verebilir. Üçten fazla Mürşit ihtiyacı olduğunda mürşitlere icazetleri dedebaba verir .

Babagân kolu mürşitleri kendi öz evlatlarına ve erkek evlatlarının oğullarına yani torunlarına dahi nasip verememektedir. Mürşitler ancak kızlarının evlatlarına (torunlarına) nasip verebilir.

Babagan kolunda musahip erkani yoktur . Nasip kardeşi yani beraber nasip alanlar bir nevi musahip gibidirler.

1.SEYYİT ALİ [SULTAN] KIZILDELİ YOLU ERKANINA BAĞLI OLANLAR. ER OĞLU KAVMI (EROĞULLARI)

Kızıldeli ehli kolu, babaları Balım Sultanlılar gibi ehli olanlardan seçiyorlar. Hala bu toplumun tümünü temsil eden bir lider seçemediklerini görüyoruz.

Trakya'da meydan açan Kızıldeli erkanında Dedelik en büyük makamdır. Bunların yardımcılarına Post babası denir. Dede ve Baba adayları birden fazla olursa ihtiyaca yetecek kadar olan en ehli kişiler seçilir. Musahip kardeşlerinin biri veya eşlerinden birinin Hakka yürümesi babalığa engel değildir. Kızıldeli erkanında 12 hizmet postu vardır. Bir talip, almış olduğu hizmet postunda 3 yıl görev yapar. Bu 3 yılın sonunda burada başarılı hizmet vermişse yeni kurban keserek başka hizmet postuna geçer. Bu sıralama erkana göre yapılır .

Rehberin Kızıldeli yolu erkanında yeri ve önemi halktaki itibarı büyüktür. Eşine ve rehberine saygı sevgi gösterilir. Rehberlere halk arasında DAYI denilmektedir.

Baba adayının sağ ise rehberi ve mürşidinden rızalık alması gerekiyormuş. Çırac aynı ocağa ve babaya bağlı kişilerin toplumun adı olarak tanımlanabilir.

Şuan Kızıl deli erkanını yürüten hiçbir baba ve dedelerde yazılı bir icazetname yoktur . Eskiden icazetnamelerin yazılı olduğunu elimizdeki Ali Koç babalarının bir icazet örneğinden görüyoruz. Musahiplikte akrabalık olmaması istenilen şartlardandır. Eşlerin hanımları ile musahibin diğer bacısı ile yani erin akraba olmaması gerekmektedir. Erlerin her ikisi akraba olabiliyor bacılarında her ikisi akraba olabiliyor, amma musahip erlerin, bacılar ile akrabalıkları olmaması gerekmemektedir.

Kızıldeli erkânında liderler yılda iki defa hizmet tazeleme, onların deyimi ile “bağlanma” yapılmaktadır. Bu nevrüz ve Aşureden evvel gök ayda yani ayın hilal şekline göre yapılmakta imiş. Nevruz öncesi alınan kararlara sadece o çırağa bağlı olanlar katılabilirmiş. Çırac harici olan kim olursa olsun birliğe alınmamaktadır.

Kızıldeli erkanında büyük güç, yani yargılama veya ceza verme yetkisini elinde bulunduran 12 hizmet sahipleridir. Dedenin çok fazla etkisi yoktur.

Seyyit Ali Sultan Bektaşilerinde dede seçimi için iki şart vardır.

1.Kızıldeli yolu erkânına girdikten ve musahip olduktan sonra 12 hizmeti tamamlaması gerekmektedir. (Hiç olmasa belli seviye kadar)

2.12 hizmeti yaptığı yıllarda mutlaka birkaç kişiye rehberlik yapması gerekmekte imiş. Daha evvel bir dede rehberlik yapmadığı için bu makamdan alınmış, dedeliği geçersiz sayılmıştır.

Bu karışıklığın bir an evvel derlenip toplanması günümüz de çok zor gözükse de yolun ve erkanın yürümesi için eski yıllarda ki gibi bir HALİFE DEDE seçimi yapılmalıdır.

1826 yılına kadar Yunanistan da dedeler toplanır bir baş dede seçerlermiş .Bu baş dedeye HALİFE DEDE adı verilmiş. Tekbirleme, Aşure ve nevruz aylarında yılda iki kez yapılmaktadır. Canların da bu devrede mutlaka dedeye gelerek tekbir yaptırması gerekmektedir. Bu gün Kızıldeli erkanında Dedelerin toplumlarını temsil edecek bir lideri belirlenmemiştir.

ALİ KOÇ BABA BEKTAŞİLERİNDE LİDER SEÇİLMESİ.

Eğer sağlığında Ali Koç Babası ardında erkanı yürütecek bir mürşit bırakmamış ise geleneklerine göre bir baba seçimi yapılacağı zaman Hakka yürüyen Babanın en büyük oğlu cemaat tarafından seçiliyormuş. Daha sonra sağ olan bir babadan taç giyebilir.

Burada baba adaylarına rehber verilmemektedir. Nasipte rehber var ama babalıkta rehber kendileri oluyorlar. Teslim evveli Rabbena ve elim erde'yi okuyorlar. Daha sonra Kuran dan 3 ayet okumalarını istiyor .Erkanlarında Baba adayları kurandan bazı bölümleri okuması şarttır. Baba onlara tövbe ayetini tekrar ettirip ikrar veriyor. Nasihatler ediyor.

Toplumun sayısına göre diğer oğulları da Baba seçiliyormuş. Hamza babanın Hakka yürümesinin ardından oğullarından ve torunlarından bu makama seçilme olmayınca kardeşleri Baba yapılmıştır. Bazı muhiplerin uygulanmakta olan soy Babalığının bir an evvel ehli kişilere verilmesini istemektedir. Bazı Muhiplerde bu fikre katılmakla beraber halkın bu uygulamayı kabul etmemesi halinde dağılımın hızlanacağı ,törenin bozulacağı endişesini taşımaktadırlar.

Sohbetimiz arasında “Baba bir Mürşit ardında bir Baba bırakamazsa sonuç nasıl olacak diye sorduğumuzda Ben göçündüğüm de eğer ardında bir Baba bırakamazsam Baba olacak aday kişi Eskişehir'in Seyit gazi ilçesine bağlı Büyük Yayla Köyüne gidip Babalık alması gerekmektedir demiştir. Veya Bulgaristan'daki Babaya gidip Babalık alması(Taç giymesi) gerekmektedir demişti.

Kabilede belirli sayı ile Baba sayısı sınırlandırılmamıştır. Kabilede asıl Baba haricinde vekil babalarda görev yapmaktadır.

VEKİL BABA (Dikme Baba)

Vekil baba atanması için o yerde veya yerleşin yerinde bir mürşide ihtiyaç duyulması veya orada bulunan vekil veya asil Babanın bu görevi yerine getiremeyecek durumda olması gerekmektedir. Yeni bir lider için orada bulunan tüm nasipli (Musahip erkanı görmüşler dahil) kişilerin toplanarak rızalık helâllik toplantısı yaparak bir kişi belirlemeli ve en az 20 kişinin (Er ile bacılar) imzası olması ve bu görevi yapacak kişinin halk tarafından göreve layık görülmesi gerekmektedir. Vekil babaların bir tek farklılığı musahip erkanını uygulayamamalarıdır.

Ali Koç Baba Bektaşilerinde sayıları sabit olmayan soydan seçilen babaların gidemediği halkın hoş görüsünü ve takdirini kazanmış yine bu yola giren canların oyları ile belirlenen kişilere soydan gelen Babalar haricinde halk arasında Vekil veya Dikme Baba adını verdikleri mürşitler bulunur. Bu kişiler erkana göre nasip verebilir .Erkan açabilir lider olarak gerekli görevleri üstlenir. Musahip bağlayamaz. Yani er ile bacısına nasip erkanı gösterebilir ama diğer ahretliği ile iki çift nasipliye kardeş sayacak olan uygulamayı yapamamaktadır. Ayrıca bu kişiler Matem ayında Aşure namazını kıldırılmaz.

Bu gün Ali Koç Baba Bektaşilerinde halen Bulgaristan'da bir Tekirdağ'ın Muratlı ilçesinde ve Eskişehir'in Büyük Yayla köyünde Babası vardır.

BEDREDDİN 'İLERDE BABA OLUŞ ERKÂNI.

Baba olacak kişiler 2001 yılı başlarına kadar Abdallar ve Hacı Tahirlilerden ikişer adet seçilmekte idi. 2001 yılı başlarında Kısmet Babanın ve diğer dedelerin bu soylar haricinde ehliilere Babalık vereceğini öğrendik.

Şuan 2001 yılı sonlarında Kısmet Aktaş Babanın verdiği bilgiye göre baba sayısı yine 4 olmakla beraber Abdallar kolu 3 Hacı Tahirlilerden bir adet baba bulunuyormuş. Abdalların Babaları , Kısmet Aktaş, Davut (soyadı belirlenemedi) ve yine soy adı belirlenemeyen Mehmet babadır. Hacı Tahir li tek baba Ali Ayçiçek tir. Amaç 4 baba sayısını tamamlamaktır .Aslında bu iki soy da aynı kökenden bir ailedir.

Kabileyi Trakya ya getirdiğini sandığımız ve erkanlarında adı geçen Karaoğlu Abdal Ahmet Babanın oğlu Abdal Ahmet ve Hacı Tahir soylarından Baba seçilmektedir . Baba adeti 2001 yılına kadar hala 4 olarak sınırlı tutulmuş. Bu 4 baba 7 yılda bir hizmet tazeleme, yani Şeyh Bedreddin'i erkanına göre yük indirme yapmaktadır. Babalar soydan seçilmesine rağmen kendilerine MANEVİ SEYYİT demektedirler. Bizim Şeyhimiz Bedreddin de Seyit değildi .Ama seyitten el aldığı için, biz de onun gibi Manevi olarak bu yolda hizmet veriyoruz.” demişti.

BEDREDDİN' İLERDE DEDE ERKANI

Yakın zamana kadar babalar gibi dedelerinde belli soylardan seçildiği söyleniyor. Bunun nedenini sorduğumuzda ,zamanın şartlarına göre bir tahsil olmadığından ocaktan görme , duyma ile yetişme oluyormuş. Yazılı bir belge ve erkanların elde olmayışı okuma yazma oranının az oluşu yazılanların ehli olmayanların eline geçme korkusu bu yöntemleri getirmiş . Zaman ile bu bir nevi gelenekleşmiş diyorlar.

Dede olacak kişiye nasip erkanı aynen uygulanıyor. Daha sonra iki kolunun altına iki ekmek koyularak iki can tarafında 3 defa postuna oturup kaldırılıyor ve her defasında POSTUNUN KIYMETİNİ bil POSTUN KUTLU OLSUN deniliyormuş. Yeni Dede de postuna niyaz ederek oturur ve ömrü boyunca bu yola hizmet edermiş. Erkanlarında kısılmaların olduğunu ve bazı uygulamaların unutulduğunu söylediler.

Şeyh Bedreddin'ilerde nasip alma töreni Abdal Musa Bektaşilerine benzemektedir. Erinin eteğine eşi tutunarak babaya teslim olmaktadırlar. Musahiplik yoktur. Bu uygulama Amucalar'ın Bektaşilerine şu şekilde yansımıştır. Amuca Bektaşilerinde nasip alacakların büyük çoğunluğu evlilik sonrası eşi ile birlikte nasip almaktadır. Anadolu'da Balım Sultan Bektaşilerinde eşler arasında nasipsiz kişilere rastlanmaktadır.

3. BABAİLER .(OTMAN BABALILAR)

Bu arada Babailerin Trakya'da iki kol oldukları belirtmeliyiz. 16.cı yüz yılda yerleşenler ile daha evvel yerleşen KOÇAŞLI aşiretinde erkan farklıdır.

Çorluda bulunan Babailer ise aslında Balım Sultan evveli Bektaşiliği uygulayan Otman Babanın uyardığı Bektaşilerdir.

Bu gün halk arasında BABAİ olarak adlandırdığımız OTMAN BABA Bektaşilerinde en kıdemli lider Baba olarak adlandırılmaktadır. Bunu için halkın takdirini kazanmış ELİNE, DİLİNE, BELİNE, AŞIMA İŞİNE ve EŞİNE ilkesine sahip olan her kişi BABA adayı olabilir. İhtiyaca göre yine halk bu kişileri belirler. Eskiden beri Otman Baba ve Akyazılı erkanlarında gelenek olan bir Seyitten el alma geleneğine göre bir kutup a bağlanma yapılıır. Bu gün Sultan Sucaettin postnişi Eskişehir'in Aslanbeyli köyündeki Nevzat Demirtaş Dede ye bağlıdırlar. 2014 yılında Nevzat baba'nın Hakk'a yürümesinden sonra oğlu Mustafa Demirtaş bu göreve devam etmektedir.

Deliorman bölgesi Babaileri Balım Sultan evveli Bektaşiliğinde uygulanan erkana göre nasip alırken 2 çift eş dörtlü musahip erkanına girmektedir. Eşler arası nasibi Babalar dörtlü musahibi Nevzat Dede bağlamaktadır.

Musahipsiz nasip erkanı uygulayan Hasköy BABAİLER den notlar.

Bu toplum KOÇAŞLI aşiretindedir. Otman Baba Bektaşilerinde bacıların başlarında eşarp veya çemberler erlerin başlarında taç olması gerekiyor. Bu uygulamanın Şeyh Bedreddin'ilerde de olduğunu belirtelim.

Bir yıl içinde Birlik, Nevruz ve Muharrem muhabbetleri yapılıyor. Bunun haricinde nasipler ve adak kurbanları muhabbetleri vardır.

Her can muharrem evveli tekbir muhabbetinde hizmet gördürür. Tekbire hizmet görme veya Baş okutma da denilmektedir.

Otman Baba Bektaşilerinde mürşitlere Dede denilmektedir. Diğer makamlarda görev alanlara görevinin adı ile hitap ediliyor. Trakya da dil alışkanlığı Dedelere Baba da diyen olmaktadır.

Rehber aynı zamanda yol atasıdır . Rehberin eşi yol anasıdır. Rehber (Yol atası ve yol anası:) yola yeni girip nasip alacak olan talibe yol ve erkan usullerini talim ettiren kişilerdir. Saki Mürşit sofrasında oturmaktadır.

Nasip alacak er ile bacıların bellerinde kuşak bağlıdır. Bu kuşak bağlamanın Seyit Ali Sultan Bektaşilerinde olduğunu burada belirtelim. Bu kuşak diğer tarikatlardaki tığbent yerine geçmektedir. Rehber baba ya getirilirken arada okunan tercümanlarda ayaklar tarikat deyiimi ile mühürlüdür.

Hakkı Saygı bu nasip erkanında boynunda tığbendinden tutarak getirir demektir. Bizim gördüğümüz cemde el ele el Hakka şeklinde idi. Mürşite varıncaya kadar rehber 7 defa görevi icabı bazı tercümanlar okur.

Burada canın başında bulunan ve adına taç denilen başlığa Farih te demektir), Burada bizim gördüğümüz nasip erkanında 7 defa da gelmesi 7 ayakta teslimiyet Otman Babalılarının 7 terkli taç giymeleri çeşitli kaynaklarca doğrulanmaktadır.

AKYAZILI SULTAN'A bağlı olanlar.

Kendilerini Hazreti Pire yani Hacı Bektaş'a bağlı göstermektedirler. Biz erkan olarak Balım sultan erkanına yakın bir erkan uyguluyoruz. Bizim erkanımız zamanla lider seçerken Seyitlerden el almaya başlamış. Bu uygulama aynen devam etmektedir. El almamıza rağmen biz Akyazılı erkanını uygulamaktayız demektir. Yinede Eskişehir'deki Sultan Sucaettin postnişinin erkani ile benzer yönlerimiz vardır. Kendilerini ,Biz Hacı Bektaş'ın Babai koluyuz diyorlar, zamanla Hacı Bektaş'tan uyaracak Seyyid bulamadıklarından Nevzat Demirtaş dede ye bağlanılmıştır. Bir babanın seçilebilmesi için o yöre halkının bu kişiyi kabul etmesi istemesi gerekmektedir. Erkanlarında 12 hizmet aynen uygulanmaktadır. Akyazılı Sultan Bektaşiliğine girecek bir can önce Cebrail kurbanı ile ikrar alır. Ardından bir müddet sonra koç kurbanını keserek bir babadan ikrarını alır. Ve en son olarak musahip kardaşını belirler musahip nasibini alır. Baba adayı belli bir süre musahipli olarak 12 makama hizmet görür. Bektaşiliğin temel öğelerinden 4 kapı kırk makamı bilip uygulamalı imiş. Kısacası gönül gözü Hak için açık olmalı imiş. Babalar, diğer canlardan ve hizmetlilerden farklı olarak yeşil 12 dilimli taç takarlar. Canlar ve diğer görevli erler beyaz 12 dilimli taç giyerler. Kadınlar Şalvar giyer ve fita takarlar. Yola girmek ve musahip kardeşi olmaya BLEZER demektirler.

Babalar her yıl koç keserek Nevzat dede ye hizmet tazelerler.

Ayrıca Nakşibendi Bektaşileri olarak kendilerini tanımlayan halen erkan yürüten liderlerinin adının mehmet Akçay'dan gelecek mektuba göre tanıtacağız.

Trakya'nın yapısı çeşitli göçler ile hayli karışıktır .Her toplum ayrı inanca sahiptir. Bazıları müstakil bazıları ise belli kutuplara bağlanmışlardır. Temsil edilmeleri bir için derlenip toplanmaları gerekmektedir. Anadolu Aleviliğine şeklen benzerlik var sanılsa da her toplum kendi kökeninden gelen töre ve gelenekleri en önemli belirginlikleridir. Tim Trakya Balkanların sünnisi ve Bektaşisi bir ortak noktada buluşur. Bu ortaklık Türklerin eski dini olan ŞAMANİZİM in uzantılarıdır.

Bugün yukarıda anlatmaya çalıştığımız toplumları sadece kendilerinden biri temsil edebilir ve en iyi anlatabilir. Bu gün Balım Sultan erkanına bağlı Amuca toplumunun bile aynı erkana bağlı toplumlardan farklılığı kendilerine özgü uygulamalarıdır.

Balım Sultan erkanına bağlı Trakya da pek çok topluluk vardır. Bunların çoğu inançlarını devam ettirememişlerdir. Devam edenlerin bazı uygulamalarda törelerinin ağır bastığı görülür.

Trakya'da bulunan inanç gurupların Alevilik ile hiç bir bağlantıları yoktur. Hatta Anadolu Bektaşiliği ile Trakya ve Balkanlarda halen devam etmekte olan Bektaşî süreklileri incelediğimizde her gün bir değişik Bektaşî erkani karşımıza çıkmaktadır.Hatta aynı toplumlarda bile birden fazla ayrı Bektaşî erkani görmekteyiz. Kısımte bu farklılıkları Trakya ve Balkanlarda Bektaşilik çalışmamızda anlatmaya çalışacağız. Alevilerin Bektaşî, Bektaşilerin Alevi kimliği altında veya başka bir şekilde temsil edilmeleri düşünülmemeli .Alevi toplumunu Alevi liderleri Bektaşî toplumunu yine Bektaşî liderleri temsil etmelidir. Her iki toplumun erkanlarına, inançlarına saygı duyarak haklarını arama veya belli yerlerde temsillerinde bunu göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Hatta Trakya'daki toplumları temsilde Anadolu'dan farklı olarak belirlenmelidir. Burada hala KABİLE sistemi etkindir. Biz bu araştırmamızda toplumların arasındaki inanç farklılığını açmak değil tanıtmak istedik. Tanımadan bir toplum diğerine ne saygı duyar nede onu kabullenir .

Trakya da var olan fakat haklarında fazla bir bilgimiz olmayan ÇARŞAMBALI veya PERŞEMBELİ olarak adlandırılan Yeşil Abdal erkanına bağlı toplum hakkında her hangi bir bilgi yazmıyoruz. Çünkü kulaktan duyma bilgi yazarak kafaları karıştırmak istemiyoruz.

Trakya ve Balkanlarda halen devam etmekte olan ve kaybolma noktasında bulunan tarikatlar planlı programlı bir şekilde en ince detaylarına kadar incelendiğinde pek çok konuya ışık tutacaktır. Dileğimiz bu tür çalışmanın en kısa zamanda yapılmasıdır.

“Trakya da tüm Bektaşî tarikatları ve Şeyh Bedreddin’ilerin ortak sorunu günümüzdeki olumlu sonuçlara ve azalan baskı ve kinamaların aksine ters giden bir durum da gençliğin bu inanışlara bakış açısı ve katılımı azalmaktadır.”

Trakya da Bektaşî erkanlarında genelde Balım Sultan erkanı evveli erkanların çoğunda MUSAHİP erkanı uygulanmaktadır. Musahip erkanı uygulaması demek onların Alevi olması demek değildir. Bazı araştırmacıların musahip ile dede sözünü duyduklarında kalan özellikleri bile araştırmadan hemen Alevi demeleri geri dönülmez yanlışlara sürüklemektedir. Otman Baba Bektaşîlerinin Trakya’daki söylenişleri ile Babailerin Hasköy civarı musahipsiz Deli orman civarı ise musahip erkanı uygulaması ve aynı liderden el alan babaların olması bile farklılığın önleyememiş. Çünkü her toplum geçmişteki ananesini bırakmamıştır. Anadolu ile Balkanlardaki yapılanma ve farklılıklar 1300 li yıllardan beri kesin çizgi ayrılmış olması günümüzde her iki yöre halkının birbirine saygı ile yaklaşmasından başka çareleri yoktur. Sözümlerimizi Derviş Yunus’un deyişi noktalıyoruz.

DERVİŞ YUNUS söyler sözü

Yaş doludur iki gözü
Bilmeyen ne bilsin bizi
Bilenlere selâm olsun

Alfabetik olarak kaynak kişilerin listesi.

1. Ali Haydar Ercan .1935.İzmir.İlkokul. Balım Sultan erkanında DEDEBABA
2. Ali Haydar Harparslan .YeniBedir.1936-2002 İlkokul. Balım Sultan’a bağlı Babagan kolu Bektaşî Babası
3. Ali Sezer.1945.ilkokul. Balım Sultan’a bağlı Babagan kolu Bektaşî Babası babası.
4. Bektaş Erol .1917.2010Çeşmekolu. İlkokul. Balım Sultan’a bağlı Babagan kolu Bektaşî Babası
5. Burhan Sütcan . Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî dedesi.
6. Dr.Mehmet Şilli .1951.Sarı Polat (Teslim)Tekirdağ Tıp fakültesi Balım Sultan Babagan kolu Bektaşî Devîşi .
7. Emin Gümüştaş .Yunanistan /Gümülcine 1941-2013.İlkokul. Kızıldeli Bektaşî Post babası
8. Fehmi Tuncay .1935- 2013 İlkokul.Kılavuzlu köyü Tekirdağ. Balım Sultan Babagan kolu Bektaşî babası.
9. Habib Özkaynak .1929.Deveçatağı .Kırklareli. Şeyh Bedreddini dedesi.
10. Hakkı Saygı .Otman Baba (babai) Bektaşî babası.
11. Halil Tiryaki .1929-2006 İlkokul.Tekirdağ/Kılavuzlu.Balım Sultan Babagan kolu Trakya Halife Babası.
12. Hamza Koçerdin .Alvanar /Bulgaristan .1915-1997. İlkokul. Ali Koç Babalılarda Baba
13. Hasan Erol 1951-2012 (Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî Muhip.)
14. Hasan Güner. Kırklareli Karıncak .1932.2003İlkokul. Balım Sultan Babagan kolu Bektaşî babası.
15. Hasan Orhan .1936.İlkokul.Tekirdağ/Kılavuzlu. Balım Sultan Babagan kolu Bektaşî muhibi.
16. Hasan Yıldız .1936.Kırklareli./Ahmetler.İlkokul.Balım Sultan Babagan kolu Bektaşî babası.
17. Hayrullah Karpaz.İlkokul.1934. Ali Koç baba Bektaşî muhibi.
18. İbrahim Ercan Ali Koç Baba Bektaşî muhibi. Rehber.
19. Kemal Özcan. 1930.Yunanistan/ babalar.İlkokul.(Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî post Babası.)
20. Kısmet Aktaş 1929-2002.TurgutBey.L.Burgaz.Şeyh Bedreddini Babası.
21. Lütfi Aykut. İstanbul .1940.İlkokul . Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî dedesi.
22. Muharrem Tezol.1944. Lise.Çeşmeli. Çorlu Ak Yazılı Sultan Bektaşî Babası.(babai)
23. Murtaza Ali Mert .Otman Baba Bektaşîlerinde Dede (Hasköy)1922 ilkokul
24. Mustafa Barlas .Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî dedesi.
25. Mustafa Bülbül .1923-2008 .Alvanar/Bulgaristan .Okur azar.Ali Koç baba Vekil Babası.
26. Mustafa Çetin .Seyyit Ali Sultan Kızıldeli Bektaşî Dedesi .
27. Muzaffer Sevgili Kırklareli ilkokul. 1935-2001 Şeyh Bedreddini Kurbancı dedesi.
28. Nafiz İnal .1935.Tekirdağ /Kılavuzlu .İlkokul. Balım Sultan Babagan kolu Dervîşi.
29. Selahattin Dağ.1940.Kırklareli/Topçular. İlkokul .Şeyh Bedreddini muhibi.
30. Turan Yılmaz.1944.Çorlu .İlkokul .Otman Baba Bektaşîsi Dervîşi.
31. Yaşar Yaşa.1917.2001 Kırklareli./Devletliagaç. İlkokul Şeyh Bedreddini vekil Baba

32. Zeki Onaran .1939.2002İstanbul. Deniz Bando emekli Ast.Subayı. Balım Sultan Bektaşı Babagan kolu
İstanbul ili Halife babası.